

פרק שני בסידרה על ההסתדרות: בלוק ציני גורם לשביחה המונית - ומגלה את השיטה

הבכיר גאון המיאורגון

ספיר הוא חביב בעלי ההון במדינה. הוא תומך בהם, מלחח ומעניק להם כספים של משלם המיסים, נותן להם הקלות והנחות, ומחלק להם סובסידיות סמויות. בלעדיו הם לא היו בעלי הון.

הם מודים לו על כך במענקים לקרן הבחירות של מפא"י, שהוא עומד בראשה. זה מאפשר לו להרים טלפון ולומר שדרושה לו תרומה של 50 אלף לירות, כאשר שטר של מפא"י נותר ללא כסוי. הוא מקבל או תרומה מיידית.

יצחק חלפסון, המיליונר הבריטי בעל האינטרסים הרבים בישראל, הוא גם ידיו של ספיר. כשאיים ספיר בהתפרטות צילצל אליו חלפסון אישית, מלונדון לכפר-סבא, כדי לדרוש ממנו שלא יתפטר. התעשיינים הישראלים מעדיפים את פינחס ספיר אפילו על פני זלמן סוואייב, איש התאחדות בעלי התעשייה. כי ספיר מצליח לעשות מה שסוואייב לא האמין כי ניתן בכלל לעשות בישראל: לבטל את תוספת היוקר. בקיצור: ספיר, הנותן הרווחת להסתדרות העובדים, הוא נציג המעבידים.

פראדוקס שכזה אפשרי רק משום שהמיפעלים ההסתדרותיים הם מיפעלים כושלים מבחינה כלכלית; משום שקרנות הפנסיה של ההסתדרות נמצאות מבחינה אקטוארית במצב עגום; משום שאין שום שיטה אחידה באירגון ההסתדרות; ובעיקר: משום שלא נותר זכר לדמוקרטיה מינימאלית בהסתדרות. וכי אינו דמוקרטיה היא זו, שבה החעד-הפועל, הגוף הנבחר, אינו מקבל אינפורמציה יסודית?

אין דעה - אין רווחים

הוועד הפועל של ההסתדרות אינו מקבל שום דיווח-שבועון על פעולות חברת העובדים. אינו יכולים לקרוא לפעמים מאזן של כור, או של סולל בונה, אבל המאזן, כרגיל, אינו אומר דבר.

במישטר הפרוטקציוניסטי של ישראל ובחממה המלאכותית שלה אין שום קשר בין ניהול לקוי וכושל של מיפעל, לבין כמות הרחמים שלו. מיפעלי ההסתדרות מקבלים הלוואות, שוקים, הזמנות ממשלתיות, וזכויות מונופוליסטיות מן הממשלה. כך הם יכולים להצביע על מאזן עם רחמים. לכן הם חייבים לספיר, ולכן הם נישמעים לו. ההחלטה, למשל, אם כור תשתף, או לא תשתף, בתשלובת הכימית בערד, אינה תלויה במוסדות הנבחרים של ההסתדרות, אלא בממשלה.

הפועל, חבר ההסתדרות, הוא גם חבר בחברת העובדים. יש לו אפילו מניה שם. מניה זו אינה נושאת רחמים, לא לפועל אישית, ולא לאירגונו של הפועל - להסתדרות. החברות ההסתדרותיות שוקרות על דבר אחד ויחיד: שמירת כוחן קבוצת לחץ. בכל הדיונים וההחלטות, ובמעט התיכונן שיש שם, מכריעה תמיד השאיפה לשמור על חלקה של ההסתדרות, שלא ירד חס וחלילה מתחת ל-25 האחוזים שיש לה כיום בכלכלת המדינה.

אבל גם זכות דיעה אין למניה של הפועל. מניה זו היא פיקציה, בדיוק כמו ישיבות החעד-הפועל של חברת העובדים.

לא היו בחירות מעולם

הוסר הדמוקרטיה בצמרת ההסתדרות ממש דוגמה לחוסר דמוקרטיה בכל השלבים האחרים. במרבית האיגודים המיקצועיים לא נערכו מעולם בחירות. איגודים אלה, כמו האיגוד הארצי של פועלי המתכת, מייצגים-כביכול את פועלי המתכת, ומנהלים בשם הפועלים את המו"מ עם התאחדות בעלי התעשייה, לשם קביעת הסכם השכר. אבל באיגוד פועלי המתכת לא נערכו מעולם בחירות. איגוד זה הוקם על-ידי החועדה המרכזת של ההסתדרות, לפי מפתח מפלגתי, ומובן שיש בו רוב מוחלט למפא"י, שהעמידה בראשו את שמעון ז'רבר.

60 אלף פועלי המתכת אינם יודעים מיהו ז'רבר זה, הקובע עבורם מכלי לשאול אותם. נאמנותו לפועלי המתכת התגלתה ב-עיקר כשייצג אותם בשנה שעברה בלבד בשלושה כינוסים בחו"ל.

גם באיגוד פועלי המזון, שחייב היה להגוי על עניינם של 28 אלף פועלים, לא נערכו מעולם בחירות. פינחס מישורי, מזכיר האירגון, הקדיש השנה את מרבית זמנו לאירוח החועדה המנהלת של אינטרנציונל פועלי המזון.

אותו הדבר אפשר לומר על איגוד פועלי העץ (20 אלף פועלים); על איגוד פועלי ה-אריג (40 אלף); איגוד פועלי היהלומים (9000 פועלים); איגוד פועלי הדלק (4000 פועלים), וכל שאר האיגודים של פועלי הייצור.

חוקי העבודה ששרה-העבודה יגאל אלון הגיח על שולחן הכנסת, בהשראתו של פינחס ספיר, אומרים, ששביחה יכול להכריז רק האירגון הייצוגי של הפועלים. כל שביחה אחרת תחשב לעבירה על חוקי המדינה. איגודים מקצועיים אלה, שמעולם לא נערכו בהם בחירות, הם האירגון הייצוגי עליו ממ-ליץ שר-העבודה.

מלבד האיגודים הארציים יש גם אגודות אזוריות לפועלים במקצועות השונים. באגודות אלה, בניגוד לאיגודים הארציים, היו פעם בחירות, אבל בחירות אלה התרחשו לפני 13 או 14 שנה. מאז התרכו המיפעלים ומיספר הפועלים גדל פי ארבע וחמש. מאז השתנו שיטות העבודה והורישות של הפועלים, אבל לא היו בחירות.

מזכירי האגודות ממונים מלמעלה. במרבית המקרים אין למוכיר שום קשר אל המקצוע שאת פועליו הוא מתיימר לייצג. חלק גדול

את השערוריה של השבוע התאמצו עסקני הוועד הפועל לשמור בסוד. ההסתדרות הכללית של העובדים והתאחדות בעלי תעשיית היהלומים בישראל, סיימו בהצלחה מו"מ ארוך, החליטו לבסוף לחתום על הסכם, לפיו יועלה שכר-היסוד של פועלי היהלומים ב-7.5%. מכיון שבעלי-התעשייה חוייבו לשלם את התוספת החל מתחילת השנה, ומכיון שתשלום ריטרואקטיבי כזה היה מקשה על ניהול חשבונותיהם, ביקשו מן ההסתדרות להסכים כי התוספת תהיה גדולה יותר - בשיעור של 11% - בתנאי שתשלום רק מראשית חודש זה. בעת ובעונה אחת עם סיום המו"מ, ושעות ספורות לפני שנועד להתפרסם בפומבי, החליטו פועלי היהלומים בנתניה, שם מרוכזים 40% מפועלי היהלומים של המדינה כולה, לשבות. הסיבה: נפשם נקעה מן המו"מ הממושך ומן ההבטחות שהושמעו באוניהם השכם והערב. הם לא האמינו כי ההסתדרות תסיים את המו"מ בהצלחה. לכן התארגנו באמצעות ועד-הפועל, החלו את שביחתם ביום הרביעי.

התעשיינים סברו לתומם כי אפשר לסיים את השביחה תוך דקות ספורות, אם יודיעו לפועלים כי מטרם הושגה. והם אמנם התכוננו לעשות כך. אך כאן הפתיעה אותם ההסתדרות. היא ביקשה לשמור את ההסכם שהושג בסוד, והבטיחה לשבור בינתיים את שביחת הפועלים בעצמה.

הודיעו עסקניה של ההסתדרות ליהלומנים: אם נודיע על תוצאותיו המוצלחות של המו"מ, בעוד הפועלים שובתים, יבינו הם כי התוצאות הטובות והשגו בגלל שביחתם. לכן, תנו לנו ראשית לשבור את השביחה, ורק אחר כך נודיע על התוצאה החיובית. כך נשיג שתי תוצאות שישרתו גם אותנו וגם אותכם, בעלי-התעשייה - נשבור את ועד-הפועל ונראה לפועלים כי הישגים אפשר להשיג אך ורק באמצעותנו.

גוף מיסתורי

ספור זה מגלה את פרצופה של ההסתדרות. ועדי-הפועל מפחידים את החעד-הפועל יותר מאשר את התעשיינים. ההסתדרות עושה יד אחת עם התעשיינים נגד ועדי-הפועל של העובדים, כדי לשבור אותם. עצם הזכרת השם "ועד-הפועל" מעביר צמרמורת בגבו של עסקן הסתדרותי. בחלומות הוועדה שלהם בלילות, הם רואים את ההסתדרות טובעת בים של ועדי-הפועל - ואין מציל.

כי ועדי-הפועל הם האויב הנורא ביותר של ההסתדרות. הם מוכיחים כי ההסתדרות אינה דמוקרטית ואינה מייצגת את הפועל. הם מוכיחים כי חברי ההסתדרות אינם השליטים האמיתיים שלה, כי ההסתדרות מקבלת הוראות.

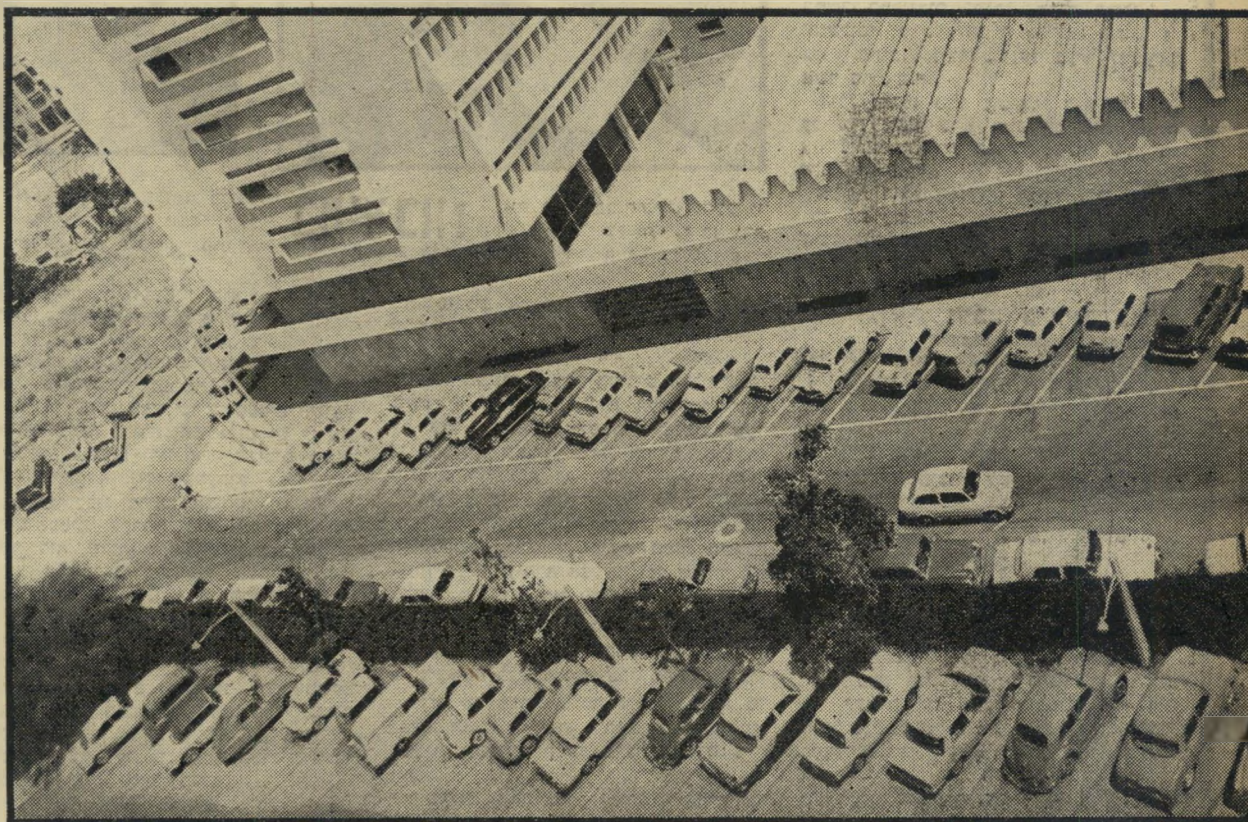
חוסר הדמוקרטיה בהסתדרות מתחיל מלמעלה. גם המוסד העליון, החעד-הפועל, אינו אלא פיקציה. יש 134 חברים בחעד-הפועל של ההסתדרות, שהם גם חברי החעד-הפועל של חברת-העובדים המיליארדרית, אבל אין להם מושג, ואפילו הקלוש ביותר, על פעולות חברת-העובדים, ואין להם שום השפעה על ענייני ההסתדרות.

מכנסים אותם לפעמים כדי לאפשר להם להתבטא, לנאום כמה נאומים חוצבי-להבות, אבל כשמגיע הרגע המכריע, מצביע הרוב לפי הנחיות של גוף מיסתורי. אפילו אנשי החועדה המרכזת ואפילו המזכיר הכללי בכבודו ובעצמו, החבר אהרון בקר, אינם מחליטים ומבצעים בהתאם לרצון הבוחרים או בהתאם לשאריות, המצפון הפועלי שלהם, אלא על פי הנחיות מלמעלה.

למעלה יושב פינחס ספיר, האיש הקובע.

מלונדון לכפר-סבא

כל ההסתדרות כולה אינה אלא מכשיר בידי פינחס ספיר לכפיית רצונו, וה"מדיניות הכלכלית" שלו.

חנועת העבודה במיגרש החניה: מזכירות חברי הוועד הפועל מצולמות מהקומה החמישית